

Kildesorteringsguide for Aker Brygge

GLOCAL

GLOBAL THINKING
LOCAL ACTION

NPRO
NORWEGIAN PROPERTY

Innledning

80%

DENNE GUIDEN viser deg hvordan du kildesorterer avfallet på riktig måte og bruker avfallsrampene på Aker Brygge.

MÅLET er å kildesortere 80 prosent av avfallet innen 2015. Vi i Norwegian Property (NPRO) skal sørge for best mulig tilrettelegging. Alle leietakere og brukere av avfallsrampene på Aker Brygge oppfordres til å følge rådene i denne guiden og ta et ansvar for å holde det ryddig og rent på avfallsrampene.

KILDESORTERING og gjenvinning av avfall er en del av NPROs satsing på lokale tiltak som gir en positiv global effekt; GLOCAL. Vi tar vårt miljø- og samfunnsansvar på alvor, og vet at våre leietakere også er opptatt av det.

HAR DU SPØRSMÅL eller kommentarer vedrørende kildesortering, ta kontakt med NPRO Kundesenter, tlf. 480 50 300 / kundesenter@npro.no.

Papp, papir og kartong

Papp, papir og kartong kastes i samme avfallsbeholder. Plastomslag og annen plast skal fjernes og pappen/papiret bør være rent.

JA

- Pappesker
- Papp- og papiremballasje
- Kontorpapir, kopi-/datapapir, konvolutter
- Aviser, blader, brosjyrer, reklame
- Drikkekartonger

Slik sorterer du

Papp, papir og kartong samles i en egen avfallsbeholder i bedriften (med brunt lokk for de som benytter utstyr fra NPRO), og bringes ned til rampa der det tømmes i container/komprimator skiltet med "Papp/papir". Det er utstyr ved komprimator for automatisk tømming av beholdere på hjul. Brukes

NEI

Isopor, engangskrus, innpakkingspapir og papir med aluminiumsfolie eller plast, samt innbundne bøker kastes i restavfall. Kaffefilter, servietter og tilgriset tørkepapir kastes i matavfall. Plastfolie sorteres som plastfolie.

plastsekk til oppsamling, skal pappen/papiret tømmes ut av sekken. Sekken kan brukes om igjen eller sorteres som plastfolie.

Hva blir avfallet til?

Papp/papir gjenvinnes til nye papp- og papirprodukter, som aviser, pappesker, kartong, kontormateriell, emballasje og toalett-papir.

Tips

Skal du rydde på kontoret og kaste en perm med papir, sørg for å skille papir fra perm/skil-leark i plast og la papiret gå til gjenvinning. Permen kaster du i restavfall.

VISSTE DU AT?

Nordmenn bruker ca. 250 000 tonn bølgepapp og brunt papir, og ca. 500 000 tonn aviser og andre trykksaker i året. For hvert tonn vi gjenvinner, kan vi bl.a. spare 17 trær og 4 000 kilowatt energi.
(kilde: LOOP og dosomething.org)

Glass- og metallemballasje

Klar og farget glassemballasje og emballasje av metall, som for eksempel hermetikkbokser og metallkanner, kastes i samme container. All emballasje skal være tømt for innhold. Etiketter, metallkapsler og -lokk kan gjerne sitte på.

JA

- Glassflasker uten pant (brus, vin, øl, sprit) og annen glassemballasje som syltetøyglass, saus på glass osv.
- Hermetikkbokser og -spann, samt metallkanner
- Aluminiumsformer og -folie
- Kapsler og lokk/korker av metall
- Telysholdere

NEI

Drikkeglass, ølglass, tallerkener, ildfaste former, keramikk, krystall, porselen og speil kastes i restavfall. Bestikk eller andre metallgjenstander som ikke er emballasje, skal kastes i jern/metaller. Malingspann med rester sorteres som farlig avfall. Lysstoffrør og lyspærer er elektronisk avfall, mens plastsekker sorteres som plastfolie. Flasker og bokser med pant leveres til panteautomater.

Slik sorterer du

Glass- og metallemballasje sorteres i egen avfallsbeholder i bedriften (med lysegrønt lokk for de som benytter utstyr fra NPRO), og bringes ned til rampa der det tømmes i container skiltet "Glass- og metallemballasje".

Hva blir avfallet til?

Resirkulert glass brukes som råstoff til ny glassemballasje og glassprodukter, og til isolasjon og bygningsmaterialer. Metallemballasje sorteres og selges til smelteverk som produserer nye metallgjenstander, som for eksempel armeringsjern, spiker og sykkeldeleer.

Tips

Ved utskifting av store mengder dekketøy, kontakt NPRO Kundesenter, tlf. 480 50 300.

VISSTE DU AT?

*100 kildesorterte syltetøyglass gir syv meter isolasjon og 33 nye glass med syltetøy.
(kilde: bir.no)*

Plastfolie

Plastfolie er alle typer klar og farget plastfolie, og folie med trykk og/eller etiketter. Såkalt LDPE-plast (Low Density Polyethylene) er den vanligste plasttypen i bedrifter. Folien er myk og elastisk med glatt overflate og varierende tykkelse, og tåler strekking i større grad enn andre plasttyper.

JA

- Poser/sekker
- Pallehetter/strekkfilm
- Krumpefolie/transportfolie
- Bobleplast

NEI

Stroppebånd, plastkopper, myk plast som knitrer, cellofan og tilgri-set laminatfolie – som ofte pakkes rundt fisk og kjøtt – skal kastes i restavfall.

Slik sorterer du

Plastfolie samles i blå sekker for plastfolie (i bedriftens sekkestativ), eller bæres løst ned til rampa. Løs plastfolie kan kastes i sekkestativ på rampa merket "Plastfolie". Sekker med oppsamlet plastfolie puttes inn i plastpressen på rampa eller legges ved siden av på anvist plass.

Hva blir avfallet til?

Gjenvunnet LDPE-folie kan brukes til å lage nye folieprodukter som bæreposer og avfallssekker. Det kan også brukes til å lage bøtter, kanner og rør.

VISSTE
DU AT?

Gjenvinning av plastfolie er svært miljønyttig og langt mindre energikrevende enn produksjon av ny plast.

Plastflasker, -kanner og -brett

Plastflasker, -kanner og -brett er en blanding av ulike typer hard plastemballasje. All emballasje skal være tømt for innhold.

JA

- Hard plastemballasje som flasker, kanner, brett og beger
- Engangskasser i plast, spann/ bøtter og andre beholdere, lokk
- Blomsterpotter og -brett

NEI

Plastpermer og plastprodukter, som CD-er, tusjer og penner kastes i restavfall. Panteflasker leveres til pantautomat, mens plastkasser til ombruk (gildekasser og frukt-/ grøntkasser) legges på anviste områder på rampene.

Slik sorterer du

Plastemballasjen samles i egne poser i bedriften eller bæres løst ned på rampa, der det kastes i sekkestativer merket "Plastflasker, -kanner og -brett". Hard plastemballasje skal ikke blandes med plastfolie.

Hva blir avfallet til?

Plastemballasje gjenvinnes til nye plastprodukter som leker, fleecgensere og kontorstoler.

Tips

La korken sitte på flasker og kanner.

VISSTE DU AT?

For hver kilo plast vi gjenvinner, sparer vi to kilo råolje og reduserer CO₂-utslippet med opptil 2,5 kilo per kilo gjenvunnet plast.

(kilde: LOOP og dosomething.org)

Matavfall

Matavfall er avfall som er organisk lett nedbrytbart. På Aker Brygge kan du også kaste emballert mat i matavfallsbeholderen.

JA

- Ubrukt mat som må kastes og matrester, gryte- og tallerkenrester, for eksempel frukt, grønnsaker, kjøtt, fisk, ost, bakervarer, tørrvarer, ris, pasta og eggeskall
- Åpnet og uåpnet emballert matavfall som må kastes. Maten kan være innpakket i plast, papir, papp eller kartong. Mat som ligger i pappesker bør tømmes ut av eskene. Flytende produkter i lukket emballasje kan også kastes her, f. eks. melkekartonger
- Kaffefilter og -grut, teposer
- Brukt, tilgriset tørkepapir og papirservietter

Slik sorterer du

Allt matavfall skal kastes i grønne poser/sekker i egen matavfallsbeholder i bedriften. NPRO tilbyr matavfallsbeholdere med grønt lokk i ulike størrelser og grønne poser tilpasset disse, avhengig av bedriftens behov.

Fullt poser/sekker og beholdere

NEI

Frityr- og matolje skal tømmes i egen beholder på rampa merket "Frityr- og matolje". Bestikk, glass, plastbokser og metallbokser skal ikke kastes i matavfallet. Resten av supper, sauser og lignende helles i avløpet.

bringes ned til avkjølt matavfallsrom på rampa merket "Matavfall".

Hva blir avfallet til?

Sortert matavfall blir brukt til å lage miljøvennlig biogass, som igjen brukes til drivstoff eller energiproduksjon. Det lages også næringsrik gjødsel av matavfall.

Tips

I guiden "Kast mindre mat", utgitt av Nordisk ministerråd, får du tips om hvordan du kan redusere matsvinnet og spare penger og miljø. Se www.norden.org/no/publikasjoner.

VISSTE DU AT?

Mange av bussene i Oslo og andre byer går på miljøvennlig biogass utvunnet fra matavfall. En buss kan kjøre en halv kilometer på 2 kilo matavfall.

(Kilde: Oslo kommune)

Jern og metaller

Avfallstypen omfatter alle typer jern og metaller som ikke er emballasje, samt produkter som i hovedsak består av jern/metall.

JA

- Rene metaller og gjenstander der hovedbestanddelen er av metall. Inntil halvparten av vekten kan være plast, tre, stoff eller lignende
- Eksempler på denne type avfall er ødelagte kontorstoler, hyller, metallstenger og gryter

Slik sorterer du

Avfallet kastes i egne containere på rampa merket "Jern/metaller".

NEI

Utstyr som inneholder elektronikk og batterier skal kastes i egne beholdere for EE-avfall.

Hva blir avfallet til?

Jern og metaller behandles i knuseverk og sorteres for å skille jern og metaller fra andre materialer. Utsortert jern og metall sendes deretter til smelteverk og produsenter i Norge og utlandet. Der smeltes jernet om og brukes til å produsere nye jern- og metallprodukter, som motor- og sykkeldele, spiker og hageredskaper.

VISSTE DU AT?

Ved å smelte om returmetall i stedet for å produsere nytt metall, kan vi redusere energibehovet med opptil 95 prosent. Mange typer metall kan smeltes om mange ganger uten at det går ut over kvaliteten.

Elektronisk avfall

Alle produkter som går på strøm eller batteri, samt kabler og ledninger regnes som elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall).

JA

Elektronisk avfall skal sorteres i seks undergrupper av avfall:

- Små og mellomstore el-apparater, som for eksempel mobiltelefon, kalkulator, ledninger, ladere, kaffemaskiner og små husholdningsartikler, støvsugere, panelovner og lamper/lysarmaturer
- TV- og dataskjermer
- Store hvitevarer, som for eksempel kjøleskap og oppvaskmaskin
- Lyspærer
- Lysrør
- Sparepærer

Slik sorterer du

Større elektriske og elektroniske produkter bringes ned til rampa der det sorteres i beholdere og bur for de forskjellige typer elektronisk avfall.

Små el-apparater, som for eksempel mobiltelefon, kalkulator, ledninger og lyspærer, samles i en rød boks i bedriften merket "Farlig avfall og småelektronikk". Ved full

boks, eller ved større mengder EE-avfall, kontaktes NPRO Kundesenter for henting.

Hva blir avfallet til?

Produktene demonteres og miljøskadelige stoffer fjernes. Metall, sammen med plast og glass fra elektroniske produkter, blir gjenvunnet og kan brukes til nye produkter.

VISSTE
DU AT?

*100 kilo innleverte mobiltelefoner gir 8 kilo mindre miljøgifter i naturen. I 2011 ble det samlet inn 147 000 tonn EE-avfall i Norge, eller ca. 30 kilo per innbygger.
(kilde: bir.no, miljostatus.no)*

Farlig avfall

Farlig avfall er produkter som inneholder helse- og miljøfarlige stoffer, og som kan skade mennesker eller dyr hvis det ikke håndteres på en forsvarlig måte. Farlig avfall skal ikke blandes med andre typer avfall eller legges i restavfall.

JA

På Aker Brygge deles farlig avfall inn i følgende undergrupper:

- Sterke rengjøringsmidler, som klorin, salmiakk og kraftvask
- Løsemidler, som white-spirit, terpentin, tynnere, bremse- og kjølevæske, plantevernmidler, sprøytemidler, olje og bensin
- Maling, lim og lakk
- Spraybokser, merket brannfarlig – både delvis brukte og tomme
- Alle typer batterier

Slik sorterer du

NPRO tilbyr en rød boks merket "Farlig avfall og småelektronikk", for oppsamling av mindre mengder farlig avfall og små elektriske produkter. Ved full boks, eller ved større mengder farlig avfall, kontaktes NPRO Kundesenter for henting.

Hva blir avfallet til?

Behandling av farlig avfall er strengt regulert av lovverket. Noe kan gjenvinnes til nye produkter og brukes til energigjenvinning. Det som ikke kan brukes blir forsvarlig behandlet for å unngå utslipp til miljøet.

Tips

Se etter faresymboler på det du skal kaste. Er du i tvil om det er farlig eller ikke, legg det i rød boks eller kontakt NPRO Kundesenter, tlf. 480 50 300.

VISSTE
DU AT?

Farlig avfall som ikke er i originalemballasje må merkes med hva det inneholder!

Frityr- og matolje

All brukt og gammel frityr- og matolje fra restauranter, kantiner og butikker skal oppbevares og kastes i egne beholdere.

JA

- Alle typer matolje
- Frityrølje
- Annen vegetabilsk eller animalsk olje (fiskeoljer)

Slik sorterer du

Frityr- og matolje bringes fra restauranten/bedriften og ned til rampa i 10-liters gule ståls spann med lokk (spannene leveres av NPRO). Oljen helles så over i frityr- og matolje-beholderen på rampa. Det er viktig å sørge for at eventuelt søl tørkes opp.

Hva blir avfallet til?

Frityr- og matoljer renses og gjenvinnes til biodiesel eller biologisk fyringsolje, og erstatter dermed bruk av fossilt drivstoff. Oljene kan også brukes til produksjon av biogass.

Tips

NPRO tilbyr 10-liters gult ståls spann med lokk for oppbevaring og frakt av frityr- og matolje. Kontakt NPRO Kundesenter, tlf. 480 50 300.

VISSTE
DU AT?

Frityr- og matolje skal ikke tømmes i matavfallsbeholdere eller i toalett eller avløp.

Restavfall

Restavfall er det som blir igjen etter at du har sortert ut de avfallstypene som skal gjenvinnes til nye råvarer. På Aker Brygge har vi i første omgang valgt å sortere ut de største og vanligste hovedgruppene av avfall, selv om det er mulig å sortere ut noe mer.

JA

- Trevirke, unntatt paller
- Isopor
- Planterester, jord
- Gummi
- Porselen og keramikk, ildfaste former
- Drikkeglass og annet glass
- Skitten emballasje
- Bleier, sanitetsbind, bomull, plaster
- Kald aske og sneiper
- Støvsugerposer
- Pensler og tomme, tørre plastspann til maling
- Gavepapir
- Tekstiler som ikke er egnet til ombruk
- Mindre møbler i stoff/tre/plast

NEI

Farlig avfall, EE-avfall, mat og emballert matavfall og matolje, paller og ombrukskasser, papir, papp, plastfolie, plast- og glass-emballasje, metall.

Avfall fra små og store ombygninger, som gips, isolasjon, vinduer, betong, murpuss og treverk, skal ikke kastes på rampa. Kontakt NPRO Kundesenter tlf. 480 50 300 ved behov for å kaste denne type avfall.

Slik sorterer du

Restavfall skal om mulig kastes i oransje sekker for restavfall. Sekkene fraktes ned til container på rampa skiltet "Restavfall". Gjenstander som ikke egner seg for sekk, legges direkte i container for restavfall.

Hva blir avfallet til?

Restavfallet sorteres og brennbar materiale går til forbrenning i anlegg der energien utnyttes til fjernvarme og til å produsere elektrisitet. Fjernvarme brukes til oppvarming av boliger, institusjoner og varmtvann.

Tips

Reduser mengden restavfall:

Bruk mindre engangsartikler.

Levér brukte møbler og tekstiler til loppe- eller bruktmarked.

Skaff mulig returordning med leverandører, for eksempel for isoporkasser.

VISSTE DU AT?

Hver måned kastes det over 183 000 kilo avfall på rampene på Aker Brygge. I 2011 var 65 prosent av dette restavfall. I løpet av 2015 skal vi ned til 20 prosent restavfall og oppnå målet om 80 prosent kilde-sortering! (NPRO 2012)

Plasserer du paller og kasser på riktig sted?

Stativer og ombruksemballasje, som tre- og plastpaller, plastkasser til frukt/grønt/kjøtt/fisk og rullepaller/stativer i stål, skal plasseres på merkede områder på rampene. Leverandørene skal ta disse med i retur. NPRO fjerner det som ikke hentes.

Har du riktig kildesorteringsutstyr?

NPRO tilbyr kildesorteringsutstyr tilpasset ulike typer virksomheter. Les mer om hvilket utstyr som passer din bedrift på www.npro.no/glocal.

Bruker du riktig avfallspose/-sekk?

Det er innført egne avfallssekker og -poser i ulike størrelser for følgende avfallstyper:

- Oransje sekker for restavfall
- Grønne poser/sekker for matavfall
- Blå sekker for plastfolie
- Blanke sekker for plastemballasje

35% ➤ 80%

**Fra 35 til 80 prosent
kildesortering på 3 år!**

For spørsmål om kildesortering på Aker Brygge og bestilling av avfallsposer/-sekker og annet kildesorteringsutstyr, kontakt NPRO Kundesenter, tlf. 480 50 300/kundesenter@npro.no.